

МАЗМУНУ

Бөлүм

КИТЕП ТУУРАЛУУ .....

Бет

A1–A12

1-БӨЛҮК: БАЛА ЖАНА АНЫН ҮЙ-БҮЛӨСҮ МЕНЕН ИШТӨӨ. Ден соолук мүмкүнчүлүктөрүн чектеген ар түрдүү илдеттер тууралуу маалыматтар

1. **1-БӨЛҮКкө кириш сөз:** Дарылоону кантип таасирдүү жана кызыктуу кылууга болот 3–8

А. Эмнеден баштоо керек?

2. Китептеги материалдар менен кантип иштөө керек 9–12
3. Ден соолук мүмкүнчүлүктөрүн чектеген илдеттердин алдын алуу 13–20
4. Ден соолук мүмкүнчүлүктөрү чектелүү баланы карап текшерүү жана анын жалпы абалына баа берүү 21–42
5. Баланын ахывалынын өзгөрүүсүнө баа берүү жана аны каттоо боюнча жөнөкөй ыкмалар 43–50

Б. Кеңири тараган, ден соолук мүмкүнчүлүктөрүн чектеген илдеттерди аныктоо, булар менен ооруган

адамдарга жардам берүү жана мындай илдеттердин алдын алуу

6. **Көйгөйдү кантип аныктаса болот** 51–58
7. Полиомиелит 59–76
8. Контрактуралар: Жазылбай калган колу-буттар 77–86
9. Балдардын церебралдык шалдыгы (БЦШ) 87–108
10. Булчуңдар дистрофиясы: Булчуңдардын алсыздыгы бара-бара күчөө 109–112
11. Маймактык, жалпак тамандык, тизелердин варустук жана валгустук деформациялары 113–118
12. Көп учураган тубаса дефекттер 119–124
13. Бою начар өскөн же сөөк ткандарынын түзүмү алсыз келген балдар 125–126
14. Эрб шалдыгы: Колдун төрөт учурундагы жабыркоосунан улам шал болуп калышы 127–128
15. Муундар ооруу (аспиринди кантип колдонуу керектиги тууралуу маалыматты камтыйт) 129–134
16. Ювенилдик артрит 135–152
17. Курч мүнөздөгү ревматикалык калтыратма 153–154
18. Кашка жиликтердин жамбаш сөөк менен болгон ашташтарынын дефекттери 155–158
19. Сөөк инфекциялары 159–160
20. Омуртка тутуму ийрийүү жана анын башка деформациялары 161–164
21. Омуртка тутумунун кургак учугу: Потт оорусу 165–166
22. Жүлүн чуркусу (омуртка тутумунда дефекти бар болуп төрөлгөн балдар) 167–174
23. Жүлүн жабыркоо 175–194
24. Эт оюлуу 195–202
25. Табарсыктын жана ичегилердин функцияларын башкаруу 203–214
26. Пес оорусу 215–226
27. Ампутациялар 227–230
28. Күйүктөр жана күйүүдөн болгон деформациялар 231–232
29. Талма: Эпилепсия 233–242
30. Көздөрдүн начар көрүүсү жана сокурдук 243–256
31. Дүлөйлүк жана катнашуу 257–276
32. Акыл-эстин өрчүүсү артта калуу: Даун синдрому, гипотиреоз жана башка себептери 277–282
33. Ден соолук мүмкүнчүлүктөрүн катуу чектеген бир нече илдетти бар бала 283–286

В. Интеллекти жана/же денеси жай өрчүгөн балага кантип жардам берүү керек

34. Баланын өнүгүүсү жана өнүгүүсүнүн артта калуусу 287–300
35. Баланын өнүгүүсүнө эртелеп түрткү берүү жана өнүктүрүүчү көнүгүүлөр 301–318
  - 1) Баштын абалын башкаруу жана сезүү органдарын пайдалануу
  - 2) Оодарылуу жана денени буруу
  - 3) Буюмдарды кармоо, аларга кол сунуу ык-жөндөмдөрүн жана “көз – кол” координациясын өрчүтүү
  - 4) Дененин абалын башкаруу, отуруу ык-жөндөмү, кыймылдарды координациялоо жана тең салмактуулукту сактоо
  - 5) Жөргөлөө жана төрт аяктап жылуу
  - 6) Туруу, басуу жана дененин тең салмактуулугун сактоо
  - 7) Катнашуу жана сүйлөө
  - 8) Биринчи оюндар жана оюнчуктар

Г. Балдардын өнүгүүсүнө жана көбүрөөк өз алдынча болуусуна кантип жардам берүү керек

36. Тамактануу	319–332
37. Кийинүү	333–336
38. Даараткананы пайдаланганды үйрөтүү	337–344
39. Киринтүү (тиштерге жана бүйлөгө кам көрүүнү камтыйт)	345–348
40. Баланын жүрүм-турумун оңдоо жана үйрөнүү жөндөмүн жакшыртуу	349–364
41. Акыл-эси сакталуу балдардын ар кайсы нерселерди "үйрөнүүсүндөгү кыйынчылыктары"	365–366

Д. Көнүгүүлөр жана ыкмалар

42. Муундардын толук көлөмүндө кыймылдоо ийкемдүүлүгүн сактоочу көнүгүүлөр	367–392
43. Балдактарды жана таякты пайдалануу. Дөңгөлөктүү отургучка жана андан которулуу	393–398

2-БӨЛҮК. ЖЕРГИЛИКТҮҮ КООМЧО МЕНЕН ИШТӨӨ: Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдарды реабилитациялоого, социалдык жактан интеграцияланышына жана укуктарын коргоого жергиликтүү коомчулукту катыштыруу

44. 2-БӨЛҮКкө кириш сөз: Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдар жана алардын айлана-чөйрөсү	401–404
45. Жергиликтүү коомчулук реабилитациялык программаларды уюштуруу	405–414
46. Бардык балдар үчүн оюн аянтчалары	415–426
47. БАЛА балага: Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдарды түшүнүүсүнө мугалимдерге жана балдарга кантип жардам берүү керек	427–454
48. Элдик театр	455–462
49. Балдардын оюнчук жасоочу устаканасы	463–476
50. Коомчулук реабилитациялык программаны уюштуруу, иштетүү жана каржылоо	477–484
51. Үйдү жана коомдук жайларды өзгөчө көйгөйү бар бала үчүн ыңгайлаштыруу	485–490
52. Сүйүү, жыныстык катнаш жана социалдык байырлануу	491–496
53. Билим берүү: үйдө, мектепте, жумушта	497–502
54. Жумуш: мүмкүнчүлүктөр жана окутуп-үйрөтүү	503–514
55. Коомчулук реабилитациялык программалардын мисалдары	515–522

3-БӨЛҮК. УСТАКАНАДА ИШТӨӨ. Реабилитациялык жасалгалар жана жолжоболор

56. 3-БӨЛҮКкө кириш сөз: Көмөкчү жасалгалар жана иш-аракеттер зыян эмес, пайда алып келүүсү керек	525–532
57. Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар иштеткен ортопедиялык устакана	533–538
58. Ортездер	539–558
59. Контрактураларды оңдоо (гипстөөнүн жана ортездердин жардамы менен)	559–564
60. Маймактыкты оңдоо (жабышчаак тасманын жана гипстөөнүн жардамы менен)	565–568
61. Үйдөн гипстөө үчүн материалдар	569–570
62. Өнүктүрүүчү жасалгалар (жаткан, отурган, турган абалдар, тең салмактуулукту сактоону үйрөнүү жана катнашуу үчүн)	571–578
63. Басуу үчүн көмөкчү жасалгалар (параллелдүү брустар, балдактар, бастыргычтар, таяктар)	579–588
64. Атайын орундуктар жана дөңгөлөктүү отургучтар	589–606
65. Дөңгөлөктүү отургучтар үчүн жасалгалар жана отуруу үчүн башка көмөкчү каражаттар	607–612
66. Дөңгөлөктүү отургучтун негизги 6 модели	613–624
67. Бут протездери	625–636

КОШУМЧА АДАБИЯТ (Кошумча маалыматты кайдан табууга болот?) 637–642

АТАЙЫН ЖЕ ТАТААЛ СӨЗДӨРДҮН ТИЗМЕСИ (китепте колдонулган сөздөрдүн) 643–644

АЛФАВИТТИК КӨРСӨТКҮЧ 645–654

